

STRENG BIESTBELEID GEEFT BESTE RESULTAAT

Naar aanleiding van de studiedag van het departement Landbouw en Visserij over de opfok van dikbilkalveren, gaf witblauwfokker Yves Gericke een rondleiding op zijn bedrijf in Wuustwezel. “Wij hanteren een heel strikt biestprotocol op de Vloeikenshoeve. Wij steken daar best veel tijd in. Maar de resultaten mogen er zijn, met een kalversterfte beneden de 3%”, zegt de bedrijfsleider. – *Andries Colman, Departement Landbouw en Visserij & Luc Van Dijk*

Het gespecialiseerd witblauwfokbedrijf de Vloeikenshoeve van Yves en Sylvia Gericke-Luyckx in Wuustwezel telt ongeveer 190 runderen met jaarlijks 80 kalvingen. De betaalde oppervlakte bedraagt 53 ha, waarvan 16 ha maïs, 25 ha grasland, 2 ha spelt, 2 ha voederbieten en 7,5 ha zomergerst.

Biestmanagement

De laatste 14 dagen voor de kalving verhuizen de drachtige koeien naar de bindstal. Na de kalving wordt het kalf met een propere houten kar vervoerd naar de kalverbox. De navel wordt meteen ontsmet. Net voor aanvang van de kalving wordt er al bedrijfseigen biest ontdooid. Twee diepvriezers zitten vol. Zo kan het kalf zo snel mogelijk biest drinken, zo'n anderhalve liter. Hoe langer je wacht, hoe minder goed het kalf drinkt. “Wanneer een kalf niet direct wil drinken, dan wachten wij een paar uur. Na verloop van tijd zal het kalf meestal wel zelfstandig drinken. Wij sonderen liever niet omdat je

niet 100% zeker bent dat de melk niet in de pens vloeit. Wij noteren hoe het kalf zijn biest opgenomen heeft. We zien dat een kalf dat ziek wordt, dikwijls een kalf is dat minder goed biest heeft opgenomen. Een kalf krijgt na de geboorte ook 2,5 cc Miogaster E (vitamine E en selenium). Na de eerste diepvriesbiest geven wij biest van de moeder. Na de kalving

worden de koeien die zich goed laten melken gedurende drie dagen eenmaal daags gemolken. Om de biest beter te laten schieten, spuiten we voor de melkbeurt 5 cc oxitocine intramusculair in. Wij spuiten voor het melken 5 cc oxytocine in de uier. Daarmee laten de koeien de melk beter schieten en het helpt ook bij de samentrekking van de baarmoeder. De

DE VLOEIKENSHOEVE

Yves Gericke en Sylvia Luyckx
Gemeente: Hoogstraten
Specialisatie: fokbedrijf van het Belgisch witblauw ras.

“Wij kiezen voor een snel roulement. Het streefdoel is een levensgroei te halen van 1100 gram per dag.”

uiers worden netjes schoongemaakt. Na het voormelken beginnen wij pas te melken. Er zijn grote verschillen in biestkwaliteit. Ik gebruik regelmatig een colostrummeter, maar het is eigenlijk eenvoudig: hoe dikker de biest is, hoe beter hij is. De biest van dag 1 gaat naar de kalveren op dag 1, de biest van dag 2 naar de kalveren op dag 2 en de biest van dag 3 naar de kalveren op dag 3. Die laatste biestmelk mag dan al van mindere kwaliteit zijn en de opnamecapaciteit mag dan op dag 3 al sterk verminderd zijn, toch denken wij dat er dan nog nuttige elementen inzitten die het kalf ten goede komen. Wij kopen geen verse biest van een ander bedrijf om ziekte-insleep te vermijden. Bedrijfseigen biest werkt het best tegen bedrijfsziekten. Om uierontsteking te vermijden, zetten wij na 3 dagen de koe droog met een droogzetter. Het dier blijft nog zowat een week apart om te bekomen en krijgt dan enkel natuurhooi om de pens goed te zuiveren.”

Huisvesting kalveren

De kalveren worden de eerste 14 dagen gehuisvest in aparte kalverboxen. Ze krijgen er drie voedingen verse melk (4 liter per dag) met een speenemmer. We schakelen stilaan over op kunstmelk. Dan verhuizen de kalveren naar kalverhutten. Er zijn drie hutten voor 15 kalveren en één voor 7 kalveren. De hutten zijn geïsoleerd en hebben een conische vloer. De ventilatie kan mechanisch geregeld worden. Vroeger gaven wij 's morgens en 's avonds melk met de emmer. Wij zochten een kalverdrinkautomaat die paste bij onze huisvesting in strikte leeftijdsgroepen (maximum 6, liefst maximaal 4 weken verschil in leeftijd) en die de vier stations zou kunnen bedienen. De huidige drinkautomaat werkt bevredigend. Omdat het verste station op 8 meter staat en om de melk op temperatuur te houden, is de melkslang geïsoleerd. De kalveren kunnen vier keer per dag 1 tot 1,2 liter melk opnemen. Na iedere drinkbeurt wordt de slang gespoeld met heet water. Het systeem is beschermd tegen de bevriezing. De omschakeling van koemelk naar kunstmelk gebeurt geleidelijk. Gemiddeld wordt een kalf opgefokt met 50 liter koemelk en 35 kg kunstmelk. De prijsgunstige kunstmelk (24% RE) bestaat hoofdzakelijk uit weipoeder, mageremelkpoeder (15%) en plantaardige componenten. Beide worden nooit gemengd gevoederd. Vanaf de leeftijd van één week krijgen de kalveren 's morgens en 's avonds ook kalvervlokken (15% RE). Dat geeft ons de

gelegenheid om de kalveren visueel te controleren en op te volgen. Het eerste dat een kalf dat ziek wordt zal laten, is immers de vaste voeding. Tegen de tijd dat ze gespeend worden, eten ze 2 kg krachtvoeder. Het betreft een eigen samengestelde mengeling (15% RE) van geplette spelt (30%), geplette gerst en maïsvlokken, droge pulp, sojaschroot, vitaminen en mineralen. Vanaf de groepshuisvesting is ook vers hooi en drinkwater vrij ter beschikking.

Op basis van cijfers sturen we de bedrijfsvoering bij.

1 Yves Gericke van de Vloekenshoeve: “We controleren of een kalf met goesting zijn portie kalvervlokken opeet. Want het eerste wat een ziek kalf zal laten staan, is de vaste voeding.”

2 Yves heeft de kalverhutten zelf ontworpen en gebouwd.

Zowel de groepshokken als de individuele boxen worden na elk gebruik grondig gereinigd volgens een vast protocol: reinigen met koud water, ontvetten, reinigen met warm water, 24 uur laten drogen, ontsmetten met twee middelen met 24 uur ertussen en één week leegstand als het kan.

Na 10 weken bouwen we het melkrantsoen af en krijgen de kalveren meer kalvervlokken. Wanneer de kalveren 2 kg/dag kalvervlokken opnemen, worden ze gespeend. Ze zijn dan ongeveer drie maanden oud. Net voor het spenen starten we met ruwvoeder. Na het spenen wordt het aandeel kalvervlokken afgebouwd, terwijl het aandeel ruwvoeder toeneemt. We werken geleidelijk om stresssituaties zo veel mogelijk te vermijden. Het ruwvoeder is een mengsel van kuilmaïs, pakken voordroog, voederbieten, spelt, gemalen zomergerst, lijnzaad-

schilfers, sojaschroot 44%, vitaminen en mineralen.

De kalveren worden gewogen als ze van de drinkautomaat komen. “We evalueren van ieder kalf de groei in functie van hoeveel en hoe vlot het kalf gedronken heeft. Want daar zit nogal wat verschil op. Misschien kunnen we zo op termijn de kalveren die het niet goed doen al sneller uitselecteren.”

Na het spenen komen de jonge kalveren in een stal die ook dienst doet als stro-opslag. Zo blijven ze nog een tijd geïsoleerd van de groep. In de winter met veel ziektedruk is dat onmiskenbaar een voordeel.

Na enkele maanden gaat het jongvee naar de openfrontstal met een droge buitenloop met overkapping. Langs deze weg hebben de dieren ook toegang tot de weiden.

Rantsoenen

Het jongveerantsoen bestaat uit kuilmaïs, voordroog en voederbieten, aangevuld met bijproducten. In de zomer worden geen voordroog en voederbieten verstrekt, maar wel hooi. Vanaf het tweede weideseizoen lopen de vaarzen op de weiden rond de boerderij. Ze worden in het weideseizoen nog bijgevoerd met een mengeling van 6 kg maïs, 1 kg zomergerst en 100 gram mineralen zodat de groei verzekerd blijft. Het zelfsluitende voederhek werkt gemakkelijk om de dieren te controleren en te behandelen (bloed nemen, drachtcontrole, ontworming, behandeling tegen luizen, vliegen en insecten ...).

Op de leeftijd van 7 à 8 maanden worden de vaarzen en stieren gescheiden. De stieren krijgen daarna verder het jongveerantsoen. Jaarlijks verkoopt Yves enkele dekstieren. Voor de slachtstieren wordt vanaf een leeftijd van 9 maanden

het jongveerantsoen aangevuld met gemalen zomergerst, stro en bijproducten. In de afmestfase krijgen de stieren 7 kg jongveemengeling en 1 kg/100 kg lichaamsgewicht allmash (20% RE). De koeien in de afmestfase (+ 100 dagen) krijgen 12 kg kuilmais, 5 kg voederbieten, 2 kg gemalen gerst, 7 kg allmash (21% RE) en beheershooi. De koeien in productie krijgen dagelijks een basisrantsoen van 10 kg kuilmais, 5 kg voordroog, 3 kg voederbieten en mineralen. De koeien die gemolken worden krijgen daarnaast 2 kg gemalen zomergerst en stro. De aandacht voor mineralen en vitaminen is toegenomen. Uit een analyse van een mengstaal afkomstig van meerdere kuilen bleek immers dat de voorziening van selenium (Se), zink (Zn) en koper (Cu) ontoereikend was. Aan dit tekort wordt nu verholpen met kunstmeststoffen met extra selenium en met een op maat bereid mineralen- en vitaminemengsel. Om een tekort aan selenium koper en

zink te vermijden, krijgen de koeien tijdens het weideseizoen, waarbij zij alleen gras eten, maandelijks gedurende één week, 200 gram mineralen en 5 kg maïs per dag bijgevoerd.

Afzet

Het slachtgewicht van de stieren bedraagt ongeveer 460 kg op een leeftijd tussen 16 en 18 maanden. "Wij kiezen voor een snel roulement. Voor de lichtere stieren krijg je vandaag de beste prijs." Het streefdoel is een om levensgroei te halen van 1100 gram per dag. De koeien worden verkocht op een leeftijd van gemiddeld 53 maanden (na drie maal kalven) en wegen dan 850 tot 900 kg levend of ongeveer 550 kg geslacht. De koeien worden gewogen voor en na de afmest. Op basis van cijfers willen we ons bedrijf bijsturen. Zo kunnen we nagaan of het verantwoord is om de dieren zelf af te mesten. En zo kunnen we ook zien of de groei van de koeien in hun kalveren terug te vinden is."

Diergezondheid

De Vloeikenshoeve heeft een hoge gezondheidsgraad. Het bedrijf is BVD-vrij. Al enkele jaren worden de dieren niet meer gevaccineerd tegen BVD. Om neuscontact tussen dieren te vermijden zijn de weiden met een dubbele draad afgebakend. Wat IBR betreft, beschikt het bedrijf over een I3-statuuut en wordt er niet langer gevaccineerd. Tegen RSV en PI-3 worden de kalveren tussen 6 en 8 weken oud in de neus geënt. De drachtige vaarzen en koeien worden gevaccineerd tegen *E. Coli*, rota- en coronavirussen om de antistoffen in de biest en de melk te verhogen. Bij het opstallen worden de dieren volledig geschoren en gecontroleerd op de aanwezigheid van schurft. Indien nodig worden ze gewassen. Eind juni worden de drachtige vaarzen behandeld met een product dat werkzaam is tegen darm- en longwormen, luizen en schurft. Yves besteedt ook extra aandacht aan vliegen- en muggenbestrijding. Andere maatregelen op het vlak van bioveiligheid zijn: geen aankoop van dieren, een duidelijke fysieke scheiding van jongvee en koeien, ongediertebestrijding, eigen bedrijfskledij voor dierenarts, verzorging van dieren van jong naar oud en van gezond naar ziek. Het is ook steeds dezelfde persoon, Yves' echtgenote Sylvia, die de kalveren verzorgt. Bij groepering van de kalveren wordt ervoor gezorgd dat het leeftijdsverschil tussen de kalveren maximaal één maand is.

Fokkerij en vruchtbaarheid

90% van de dieren wordt drachtig via KI, de overige 10% wordt bevrucht door een dekstier. De belangrijkste selectiecriteria zijn: een vlotte opfok, een goede groei en goed beenwerk. Yves maakt gebruik van het StierAdviesProgramma (SAP) om het inteeltpercentage zo laag mogelijk te houden. De dekstieren worden gecontroleerd op de aanwezigheid van de acht erfelijke afwijkingen.

In 2017 bedroeg de gemiddelde leeftijd bij eerste kalving 26 maanden. Yves wil nog doorzetten om de leeftijd bij eerste kalving te verlagen naar 24 maanden. De gemiddelde tussenkalftijd is verbeterd sinds het rantsoen verrijkt werd met selenium en bedraagt gemiddeld 385 dagen. Het kalvingseizoen loopt van september tot eind mei. In de zomermaanden juni, juli en augustus zijn er geen kalvingen; deze periode is minder geschikt om kalveren op te fokken. Deze tijdelijke leegstand past ook goed in het kader van bioveiligheid. ■

1 Deze stieren zijn 13 maanden oud. Normaal zijn ze tegen eind oktober weg. Voor jonge stieren krijg je beter betaald dan voor oudere. 2 De dekstieren worden gecontroleerd op de aanwezigheid van de gekende erfelijke afwijkingen.